

příliš hlučná samota

bohumil

hrabal

Bohumil Hrabal
Příliš hlučná samota

© Bohumil Hrabal – dědicové, 1980, 2012

Jedině slunce má právo na své skvrny
Johann Wolfgang Goethe

I

Třicet pět let pracuji ve starém papíře, a to je moje love story. Třicet pět let lisuji starý papír a knihy, třicet pět let se umazávám literami, takže se podobám naučným slovníkům, kterých jsem za tu dobu vylisoval jistě třicet metrů, jsem džbán plný živé a mrtvé vody, stačí se maličko naklonit a tečou ze mne samé pěkné myšlenky, jsem proti své vůli vzdělán, a tak vlastně ani nevím, které myšlenky jsou moje a ze mne a které jsem vyčetl, a tak za těch třicet pět let jsem se propojil sám se sebou a světem okolo mne, protože já když čtu, tak vlastně nečtu, já si naberu do zobáčku krásnou větu a cucám ji jako bonbon, jako bych popíjel skleničku likéru tak dlouho, až ta myšlenka se ve mně rozplývá tak jako alkohol, tak dlouho se do mne vstřebává, až je nejen v mém mozku a srdci, ale hrká mámi žilami až do kořínků cév. Tak za jediný měsíc průměrně slisuji dvacet metrů knížek, ale abych našel sílu k té mé bohumilé práci, tak za těch třicet pět let jsem vypil tolik piva, že by z toho ležáku byl padesátimetrový plavecký bazén, sady sádek na vánoční kapry. Tak jsem proti své vůli zmoudřel a teď jistím, že můj mozek jsou hydraulickým lisem spresované myšlenky, balíky nápadů, Popelčín oříšek je moje hlava, které vyhořely vlasy, a já vím, jak ještě krásnější musely být časy, kdy všechno myšlení bylo zapísáno jen v lidské paměti, tenkrát, kdyby někdo chtěl slisovat knihy, musel by presovat lidské hlavy, ale i to by nebylo nic platné, protože ty pravé myšlenky přicházejí zvenčí, jsou vedle člověka jako nudle v bandasce, takže Koniášové celého světa marně pálejí knihy, a zdali ty knihy zaznamenaly něco, co platí, je slyšet jen tichý smích pálených knih, protože pořádná knížka vždycky ukazuje jinam a ven. Koupil jsem si ten maličký sčítač a násobič a odmocnitel, ten malý strojek ne větší než náprsní taška, a když jsem si dodal odvalu, šroubovákem jsem vypáčil zadní stěnu a radostně jsem se polekal, protože s uspokojením jsem uvnitř počítače našel

malinkou destičku, ne menší než poštovní známku, ne silnější než deset listů knihy, a pak už nic jiného než vzduch, variacema matematiky nabitý vzduch. Když se očima dostávám do pořádné knihy, když odstraním tištěná slova, tak z textu nezůstane taky víc než nehmotné myšlenky, které poletují vzduchem, spočívají na vzduchu, vzduchem jsou živeny a do vzduchu se vracejí, poněvadž všechno je koneckonců vzduch, tak jako současně krev je a současně není ve svaté hostii. Třicet pět let balím starý papír a knihy a žiji v zemi, která patnáct generací umí číst a psát, bydlím v bývalém království, kde bylo a je zvykem a posedlostí trpělivě si lisovat do hlavy myšlenky a obrazy, které přinášejí nepopsatelnou radost a ještě větší žal, žiji mezi lidmi, kteří za balík slisovaných myšlenek jsou schopni položit i život. A teď všechno se to opakuje ve mně, třicet pět let mačkám zelený a červený knoflík mého presu, třicet pět let ale i piju džbány piva nikoliv pro pití, já mám hrůzu z opilců, já piju, abych napomáhal myšlení, abych se líp dostal do samotného srdce textů, protože to, co já čtu, to není ani pro zábavu, ani abych si ukrátil dlouhou chvíli, nebo dokonce abych líp usnul, já, který žiji v zemi, ve které patnáct generací umí číst a psát, já piju, abych ze čtení už nikdy nemohl spát, abych ze čtení dostal třasavku, protože já sdílím s Hegelem ten názor, že ušlechtilý člověk je málo šlechticem a zločinec málo vrahem. Kdybych já uměl psát, napsal bych knihu o větším štěstí a o větším neštěstí člověka. Knihami a z knih jsem se poučil, že nebesa nejsou vůbec humánní a člověk, kterému to myslí, tak také humánní není, ne že by nechtěl, ale že to odporuje správnému myšlení. Pod mýma rukama a v mém hydraulickém lisu hynou vzácné knihy a já tomu proudu a průtočnosti nemohu zabránit. Nejsem víc než něžný řezník. Knihy mne naučily zálibě a radosti z pustošení, já miluji průtrže mračen a demoliční čety, postávám celé hodiny, abych viděl, jak pyrotechnici spřaženým pohybem, jako by pumpovali gigantické pneumatiky, vyhazují celé bloky domů, celou ulici, nemohu se do poslední

chvíle vynadívát na tu první vteřinu, která nadzvedne všechny cihly a kameny a trámy, aby pak nastala chvíle, kdy domy se sesouvají tiše jak šaty, jak zaoceánský parník po výbuchu kotlů rychle na mořské dno. Tak stojím pak v mračnu prachu a v hudbě praskotu a myslím na svoji práci v hlubokém sklepení, ve kterém stojí můj pres, u kterého pracuji třicet pět let ve světle žárovek, nade mnou slyším, jak dvorem se procházejí kroky a otvorem ve stropě mého sklepa jak z nebes se sypou rohy hojnosti, obsahy pytlů a beden a škatulí, které vysypávají do otvoru uprostřed dvora starý papír, zavadlé stonky z květinářství, papíry z velkoobchodů, propadlé programy a jízdenky a obaly z eskym a polárek, pocákané archy po malířích pokojů, hromady mokrého a krvavého papíru z masen, ostré odřezky z fotografických ateliérů, obsahy košů z kanceláří i s cívkami psacích strojů, kytice narozenin a jmenin, které už byly, někdy mi padne do sklepa do novin zabalená dlažební kostka, aby papír vážil víc, a omylem odložené kartonážní nože a nůžky, kladívka a pajsry na vytahování hřebíků, řeznické fašeráky a šálky se zaschlou černou kávou, někdy i zvadlá svatební kytice a svěží umělý pohřební věnec. A já to všechno třicet pět let lisuji v mém hydraulickém presu, třikrát týdně nákladáky odvázejí ty moje balíky na nádraží do vagónů a pak dál do papírny, aby tam dělníci přestřihli dráty a svalili moji práci do louhů a kyselin, ve kterých se rozpustí i žiletky, kterýma si co chvíli pořežu ruce. Avšak tak jako v proudu kalné řeky, která protekla továrnami, se zableskne krásná rybka, tak v proudu starého papíru se zaleskne hřbet vzácné knížky, dívám se oslněn chvíli jinam a pak ji vylovím, otírám o zástěru, rozevřu a přivoním k textu a potom homérskou věštbou přečtu si první větu, na kterou si opřu oči, a pak teprve uložím knížku mezi ostatní krásné nálezy do bedničky vystlané svatými obrázky, které mi omylem vysypal někdo do sklepa i s modlitebními knížkami. To je potom moje mše, můj rituál, abych každou takovou knížku nejen si přečetl, ale po přečtení ji uložil do každého

balíku, protože já každý balík musím vyčabrovat, musím mu dát můj charakter, můj podpis. To je moje trápení, aby každý balík byl jináčí, musím každý pracovní den být ve sklepě o dvě hodiny přesčas, musím přicházet do práce o hodinu dřív, musím pracovat někdy i v sobotu, abych spresoval tu nikdy nekončící horu starýho papíru. Minulý měsíc mi přivezli a shodili do sklepa šest metrických centů reprodukcí slavných mistrů, šest metrů promočených Rembrandtů a Halsů a Monetů a Manetů a Klimtů a Cézannů a jiných těžkých frajerů evropské malby, a tak každý balík teď rámcuji bočními reprodukcemi a navečer, když balíky stojí před výtahem v řadě, nemohu se nasytit té krásy zdobené na bocích tu Noční hlídkou, tu Saskií, tu Snídaní v trávě, tu Domem oběšence, tu Guernikou. A já jediný na světě vím navíc, že v srdci každýho balíku spočívá tu otevřený Faust, tu Don Carlos, tady obklopen hnusným papírem zakrvácených deklů leží Hyperion a tady uvnitř balíku z pytlů od cementu odpočívá Tak pravil Zarathustra. Tak jediný na světě já vím, ve kterém balíku jako v hrobce leží Goethe a Schiller a kde Hölderlin a kde Nietzsche. Tak jedině já sám sobě jsem v jistém smyslu současně umělcem i divákem, a proto jsem každý den zbědován a k smrti unaven a rozdrásán a šokován, a abych zmenšil a umenšil to ohromný vydávání se, piju džbány piva za džbánem a cestou pro pivo k Husenským mám sdostatek času, abych mohl meditovat a snít o tom, jak bude vypadat můj další balík. Jen proto piju ta kvanta piva, abych viděl líp dopředu, protože já v každým balíku pochovávám vzácnou relikvii, otevřenou dětskou rakvičku, zasypanou zvadlejma květinkama, třepením staniolu, andělskými vlasy, abych udělal příjemný pelíšek pro knihy, které se mi objevily překvapivě ve sklepě zrovna tak, jako jsem se v tomhle sklepě objevil já. Proto jsem pořád v prodlení s prací, proto starý papír se tyčí na dvoře až ke stropu zrovna tak, jako hora papíru v mým sklepě zasypaným otvorem ve stropě pokračuje až do stropu dvora. Proto můj vedoucí se někdy hákem probořuje sta-

rým papírem a otvorem volá na mne dolů s obličejem brunátným zlostí: Haňťo, kde jsi? Proboha nečum do knížek a dělej! Dvůr je zasypanej a ty si tam dole sníš a blbneš na kvadrát! A já se na úpatí hory papíru krčím jak Adam v křoví, s knížkou v prstech otevírám ustrašené oči do jiného světa, než jsem v něm právě byl, protože já když se začtu, tak jsem docela jinde, jsem v textu, sám se tomu divím a musím provinile uznat, že jsem opravdu byl ve snu, v krásnějším světě, že jsem byl v samotném srdci pravdy. Každý den desetkrát žasnu, jak jsem se sám sobě tak mohl vzdálit. Tak odcizený a zcizený se navracím i z práce, tiše a v hluboké meditaci kráčím ulicemi, míjím tramvaje a auta a chodce v mračnu knih, které jsem dneska našel a nesu si je domů v aktovce, tak zasněný přecházím na zelenou, aniž bych o tom věděl, nevrážím do kandelábrů ani do lidí, jen kráčím a smrdím pivem a špínou, ale usmívám se, protože v aktovce si nesu knížky, od kterých večer očekávám, že se z nich něco sám o sobě dovím, co ještě nevím. Tak kráčím hlučnými ulicemi, nikdy ne na červenou, umím chodit v podvědomém nevědomí a v polospánku, v podprahové inspiraci, každý balík, který jsem slisoval tohoto dne, ve mně doznívá tichounce a tiše, a já mám hmatový pocit, že i já jsem slisovaný balík knížek, že i ve mně spočívá malý kontrolní plamínek karmy, ten malý kontrolní ohýnek plynové ledničky, maličké věčné světýlko, které denně dolívám olejem myšlenek, které jsem vyčetl při práci a proti své vůli z knih, které teď nesu v aktovce domů. Tak se vracím jako hořící dům, tak jako hořící chlív, světlo života vychází z ohně a oheň zase ze smrti dřeva, nepřátelský žal zůstal na dně popela a já třicet pět let na hydraulickém lisu presuji starý papír, pět let mám do důchodu a ta moje mašina půjde se mnou, já ji neopustím, šetřím si, mám zvláštní spořitelní knížku a půjdeme do důchodu oba dva, protože já tu mašinu od podniku koupím, vezmu si ji domů, někam ji dám na zahradě mého strýce mezi stromy, a teprve potom, tam na zahrádce, budu dělat jen jediný balík za den, ale to

bude balík umocněný, balík tak jako socha, tak jako artefakt, do takového balíku potom dám všechny moje mladistvé iluze, všechno, co umím, co jsem se naučil za těch třicet pět let v práci a práci, tak to teprve v penzi budu dělat pod dojmem chvíle a inspirace, jediný balík denně z knih, kterých mám doma více než tři tuny, bude to balík, za který se nebudu muset stydět, bude to balík, který bude dopředu vysněn, vymeditován, a ještě navíc, když budu do koryta lisu klást knihy a starý papír, ještě při té práci, která bude tvořením v krásném, ještě do posledního tlaku nasypu konfety a flitr, každé den jeden slisovaný balík a za rok na zahradě jednu výstavu balíků, výstavu, při které každý návštěvník si bude moci sám, ale pod mým dohledem, sám vytvořit svůj balík, když deska lisu na zelený knoflík před sebou hrne a obrovskou silou drtí a presuje starý papír zdobený knihami a květinami a takovými odpady, jaké si kdo přinese, takže citlivý divák může mít prožitek, jako by byl v mém hydraulickém lisu presován sám. Už sedím doma v přitmě, sedím na stoličce, hlava mi padá a dotýkám se nakonec mokřýma rtoma kolena a jediné tak si zdřímnu. Někdy spím v pozici Thonetovy židle takhle až do půlnoci, a když se probudím, zdvihnu hlavu a mám promáčenou nohavici na koleni od slin, jak jsem se do sebe zakutal a schoulil, tak jako koťátko v zimě, tak jako dřevo houpací židle, protože já si mohu dovolit ten luxus být opuštěn, i když já opuštěný nikdy nejsem, já jsem pouze sám, abych mohl žít v myšlenkách zalidněné samoty, protože já jsem tak trochu furiant nekonečna a věčnosti a Nekonečno a Věčnost mají asi zálibu v takových lidech, jako jsem já.

II

Třicet pět let lisuju starej papír a za tu dobu mi sběrači hodili do sklepa tolik krásných knih, že kdybych měl tři stodoly, tak by byly plný. Když skončila ta druhá světová válka, někdo mi vysypal k mému hydraulickému lisu košík knih, a když jsem se uklidnil a otevřel jeden z těch bibelotů, vidím razítko Královské pruské knihovny, a když den nato od stropu do sklepa se sypaly ty v kůži vázané knihy a vzduch se třpytil zlatýma ořízkama a nápisy, vyběhl jsem nahoru a tam stáli dva kluci a já jsem z nich vyzuzal, že někde u Nového Strašecí stojí stodola a tam v slámě je tolik knih, až přecházejí oči. Tak jsem šel za vojenským knihovníkem a vydali jsme se do Strašecí a tam v polích jsme našli ne jednu, ale tři plné stodoly Královské pruské knihovny, a tak když jsme se pokochali, vyjednali jsme, že pak vojenská auta jedno za druhým celý týden svázela do Prahy do křídla ministerstva zahraničí ty knihy, aby až se doba uklidní, aby se knihovna vrátila zase tam, odkud byla přivezena, ale někdo ten bezpečný úkryt prozradil a Královská pruská knihovna byla prohlášena za válečnou kořist, a tak zase nákladní auta vozila knihy vázaný v kůži a se zlatýma ořízkama a nápisy na nádraží a tam se ty knihy nakládaly do otevřenejch vagónů a přešlo, celý týden lilo, a když poslední nákladní auto přivezlo poslední knihy, vlak se rozejel do lijavce a z otevřených vagonů kapala zlatá voda smíšená se sazemi a tiskařskou černí, a já jsem stál opřen o granik a žasnul jsem, čeho jsem svědkem, když poslední vagon zmizel do deštivého dne, dešť se mi mísil ve tváři se slzami, a když jsem vyšel z nádraží a viděl jsem policistu v uniformě, zkřížil jsem ruce a docela upřímně jsem ho prosil, aby mi nasadil pousta, želízka, bižutérii, jak se říká v Libni, aby mne předvedl, že jsem spáchal zločin, že hlásím zločin proti lidskosti. A když mne předvedl, nakonec se mi na komisařství nejen vysmáli, ale hrozili, že mne dají zavřít. A o několik let později jsem si už začal zvykat,

nakládal jsem celý knihovny ze zámků a měšťanských domů, krásné, do kůže a safiánu vázané knihy, nakládal jsem jich plné vagony, a když vagonů bylo třicet, celý vlak odvážel v kastlácích ty knihy do Švýcar a do Rakous, kilogram krásných knih za jednu tuzexovou korunu, a nikdo se nad tím nepozastavil a nikdo nad tím neplakal, ani já jsem neuronil slzu, jen jsem stál, usmíval jsem se a díval se na poslední vagon vlaku, který odvážel překrásné knihovny do Švýcar a do Rakous, za jednu tuzexovou korunu kilogram. Tenkrát už jsem v sobě našel sílu, abych se dovedl chladně dívat na neštěstí, abych dovedl tlumit svoje dojetí, tenkrát jsem začínal chápat, jak krásný je pohled na zpuštění a neštěstí, nakládal jsem další vagony, a další vlaky odjížděly z nádraží směrem na západ, za tuzexovou korunu jeden kilogram, díval jsem se a díval na červenou lucernu na háku posledního vagonu, opřen o stožár jsem stál jako Leonardo da Vinci, který taky opřený o sloup stál a díval se, jak francouzští vojáci si z jeho jezdecké sochy udělali terč a kousek po kousku rozstřelovali koně i jezdce, a Leonardo tenkrát tak jako já stál a díval se pozorně a s uspokojením, čeho hrozného je svědkem, protože Leonardo už tehdy věděl, že nebesa nejsou humánní, a člověk, který se zabývá myšlením, tak není humánní taky. Ten čas mi přišla zpráva, že umírá moje maminka, přijel jsem domů na kole, a že jsem měl žízeň, seběhl jsem do sklepa a vzal z chladné země studený krajáč kyselého mléka, oběma rukama jsem držel ten kamenný hrnec a lačně jsem pil a pil, a najednou vidím, jak proti mým očím plují na hladině dvě oči, ale žízeň byla větší, a tak jsem pil dál a ty dvě oči se objevily u mých očí tak nebezpečně blízko jako světla lokomotivy vjíždějící do tunelu za noci, a pak ty oči zmizely a já jsem měl plná ústa něčeho živého a za nožku jsem vytáhl z úst cukající se žábu, odnesl jsem ji na zahrádku a pak jsem se vrátil, abych dopil to mléko docela klidně, jako Leonardo da Vinci. Když mi maminka umřela, plakal jsem tak nějak dovnitř, ale neuronil jsem ani slzu. Když jsem vyšel z krematoria, viděl jsem,

jak kouř z komína stoupá k nebi, moje maminka krásně stoupala na nebesa, a já, který jsem pracoval ve sklepe sběrný starého papíru už deset let, sestoupil jsem i do sklepa krematoria, představil jsem se, že to samé dělám s knihama i já, a pak jsem čekal, a když obřad skončil, viděl jsem, že současně se spálily čtyři mrtvoly a moje maminka byla ve třetím fochu, díval jsem se bez pohnutí na poslední věci člověka a viděl jsem, jak zřízenec vybíral kosti a potom je mlel na ručním mlýnku, na ručním mlýnku sešrotoval i moji maminku a pak teprve uložil poslední tělesné zbytky maminky do plechovky a já jsem jen stál a zíral přesně tak, jako když se vzdaloval vlak vezoucí překrásné knihovny do Švýcar a Rakouska, kilogram za jednu tuzexovou korunu. Myslíl jsem pouze na útržky veršů Sandburga, že z člověka nakonec zbude troška fosforu, která by stačila na krabičku sirek, a ne víc železa než tolik, že by se ukovala skoba, na které by se oběsil dospělý člověk. Za měsíc, když jsem proti podpisu obdržel urnu s popelem maminky, přinesl jsem ji strýci, a když jsem s urnou vstupoval na tu jeho zahradu a pak do hradla, zvolal strýc: Sestřičko, jak se mi to vracíš! A já jsem mu dal tu urnu a strýc, když ji potěžkal, prohlásil, že jeho sestry je nějak málo, když zaživa vážila sedumdesát pět kilogramů, a sedl a pak vypočítal, když urnu zvážil, že by maminky mělo být o pět dekagramů víc. A postavil urnu na almaru a jednou v létě, když okopával kedlubny, tak strýc si vzpomněl na svoji sestru, moji maminku, že hrozně ráda kedlubny, a tak vzal urnu a otevřel ji nožem na konzervy a maminčiným popelem posypal záhon kedluben, které jsme později snědli. Tenkrát, když jsem na svém hydraulickém lisu presoval krásné knihy, když lis zacínal v poslední fázi a drtil knihy silou dvaceti atmosfér, slyšel jsem drcení lidských kostí, jako bych na ručním mlýnku šrotoval lebky a kosti v lisu drcených klasiků, jako bych presoval věty talmudu: Jsme jako olivy, teprve když jsme drceni, vydáváme ze sebe to nejlepší. Pak teprve provlíkám dráty a utahovákem spoutávám balík v té stresové situaci,

abych pak stisknul červený návratný knoflík, presované knihy se pokoušejí přetrhnout dráty, ale ocelové pouto je pevnější, vidím napjatá prsa pouťového siláka, a ještě víc vzduchu do plic a řetěz praská, ale balík je v pevném objetí drátů, všechno v něm tichne jak v urně a já pak pokorný balík odvážím k ostatním, natáčím stěny tak, aby reprodukce byly čelem k mým očím. Tento týden jsem načal stovku reprodukcí Rembrandta van Rijn, sto těch samých portrétů starého umělce s houbovitou tváří, podobizny člověka, který uměním i opilstvím došel až na samý práh věčnosti a vidí, jak klika dveří se pohybuje a kdosi neznámý ji otevírá už z druhé strany posledních dveří. Začínám mít už ten samý obličej zpuchřelého lístkového těsta, už se můj obličej podobá oprýskané pomočené zdi, už se začínám taky tak přihloupě usmívat a začínám se dívat na svět z druhé strany lidských událostí a věcí. Tak každý balík dneska je rámován portrétem starého pána Rembrandta van Rijn a já nakládám do koryta starý papír a pak otevřené knihy, dneska jsem si poprvé všimnul, že už ani nevnímám, že nakládám a presuju myšky, celá hnízda myších rodin, když hodím do lisu slepé myšky, jejich maminka skočí za nimi a neodeběhne od nich, a tak sdílí osud starého papíru a klasických knih. Nikdo by nevěřil, co je v takovém sklepe myší, snad dvě stě, snad pět set, většina těch zvířátek, která se chtějí kamarádit, se narodila poloslepá, ale všechny ty myšky mají se mnou společné to, že se živěji literami, nejraději si pochutnávají na Goethovi a Schillerovi svázaných v safiánu. A tak můj sklep je pořád plný mrkání a hryzání knih, ve volném čase jsou myšky skotačivé jako kořata, lezou mi po obrubě koryta a po horizontální hřídeli, akorát když stěna koryta na zelený knoflík hrne osudově všechen papír i s myškama do stresové situace, když pištění myšek slábne, to myšky v mém sklepe najednou zvažní, postaví se na zadní, panáčkují a naslouchají, co to je za zvuky, ale protože ztrácejí ty myšky paměť v tu chvíli, kdy přítomnost minula, pokračují pak dál ve svých hrách a dál

chroupají texty knížek, čím starších, tím víc jim chutná ten starý papír, tak jako dobře uleželý sýr, tak jako dobře skladovaná vína. Jsem už tak propojen svým životem s těmi myškami, že i když navečer stříkám celou hromadu papíru z hadice, stříkám důkladně, takže každý den jsou myši zmáčené, jako bych celý sklep na chvíli ponořil do bazénu, přesto i když je stříkám a proud vody je sráží, pořád mají dobrou náladu, a dokonce na tu koupel čekají, protože pak se celé hodiny vylizují a zahřívají ve svých papírových skrýších. Já někdy ztratím kontrolu nad myškama, jdu v hluboké meditaci pro pivo, sním u výčepního pultu, a když v zadumání rozepnu kabát, abych zaplatil, vyskočí na pult pod pípy myška, někdy z mých nohavic vyběhnou myšky dvě a kelnerky mohou zešílet, vystupují na židli a zacpávají si uši a křičí do stropu jako pomatené. A já se usmívám a jenom mávnu vlašnou dlaní a odcházím plný představy, jak bude vypadat můj příští balík. Tak třicet pět let ženu do stresových situací každý balík, odškrtávám si každý rok a každý měsíc a v měsíci každý den, až půjdeme oba do penze, můj pres a já, každý den navečer si nosím domů v aktovce knihy a můj byt ve druhém patře v Holešovicích je naplněn jen a jen knihami, plný sklep a kůlna už nestačila, moje kuchyň je plná, špajska a záchod taky, jen cesty k oknu a sporáku jsou volné, na záchodě je jen tolik prostoru, abych si mohl usednout, nad klozetovou mísou ve výši metr padesát už jsou trámy a fošny a na nich až ke stropu se tyčí knihy, pět metrů knih, stačí jediný pohyb neopatrného posazení se, neopatrný vztyk stačí, abych zavadil o nosný trám, a sletí na mne půl tuny knížek a rozdrťí mne se spuštěným kalhotama. Ale i tady už nelze přidat ani jedinou knížku, a tak v pokoji jsem nad dvěma postelemi jsoucími těsně u sebe dal postavit trámy a nosné fošny, a tak jsem vytvořil baldachýn a postelová nebesa, na kterých do stropu jsou vyrovnány knihy, dvě tuny knih jsem za těch třicet pět let nanosil domů, a když usínám, dvě tuny knih jako dvacetimetráková můra tlačí moje snění, někdy, když se neopatrně otočím

nebo ze spaní zakřičím a hodím sebou, v hrůze naslouchám, jak se knihy sesouvají, že stačí jen lehký dotyk kolena, třeba jen výkřik a jako lavina se na mne všechno z nebes zřítí, roh hojnosti plný vzácných knih se na mne vysype a rozplácne mne jako veš, někdy si myslívám, že ty knihy proti mně kují pikle, a tak jako já každý den slisuju stovku nevinných myší, tak knihy nade mnou chystají spravedlivou odměnu pro mne, protože každé protivenství se rádo vrací. Ležím na zádech rozhozený pod baldachýnem kilometrů textů a přiovil jsem se myslet na jisté události, na hrozně nepříjemné skutečnosti. Někdy se mi objeví náš hajný, kterak chytíl do obráceného futra rukávu pod trámem fořtovny kunu, a místo aby ji spravedlivě zabil za to, že sežrala kuřata, tak hajný vzal hřebík a vrazil ho zvířátku do hlavy a pustil ji a kuna naříkala a běhala tak dlouho dvorem, až umřela. Jindy mi přijde na mysl, jak za rok od té události syn hajného byl zabit do hlavy probíjejícím proudem při obsluze míchačky, včera se mi objevila zničehonic pod baldachýnem postava myslivce, který když u nás překvapil ježka stočeného do klubíčka, zašpičatil kůl, a že rána z pušky by přišla draho, vrazil ten špičatý kůl ježkovi do břicha, a tak likvidoval každého ježka do té doby, až ulehl s rakovinou v játrech a zvolna za všechny ježky umíral tři měsíce, stočený do klubíčka, s nádorem v břiše a hrůzou v mozku, až umřel... Takových myšlenek se teď lekám, když naslouchám, jak knihy nade mnou snují pomstu a ohrožují můj duševní klid natolik, že raději spím vsedě na stoličce u okna, docela zděšen tou představou, jak zřícené knihy mě napřed rozmáznou v posteli a pak prorazí podlahou do prvního patra a pak do přízemí a nakonec do sklepa tak jako zdviž. A já pak shledávám, jak můj osud je propojen, jak v práci otvorem ve stropě sklepa na mne padají a hrnou se nejen knihy, ale i lahve a kalamáře a sešíváčky zrovna tak, jako každý večer mi vyhrožují knihy nade mnou, že mne svým pádem zabijí, v nejlepším případě těžce zraní. Tak já bydlím, Damoklův meč, který jsem si přivázal ke stropu záchodu a

ložnice sám, mne nutí, abych tak jako v práci, tak i doma chodil se džbánem pro pivo, jako na ochranu proti krásnému neštěstí. Jednou týdně chodím za strýcem, abych v jeho veliké zahradě si našel místo pro ten můj lis, až půjdeme do penze. Ten nápad, abych si šetřil a do penze koupil svůj hydraulický lis, na ten nápad jsem nepřišel já. Na to přišel můj strýc, který čtyřicet let dělal práci na dráze, spouštěl a vytahoval šraňky a na hradle pak stavěl výměny, čtyřicet let pracoval jako hradlař a čtyřicet let tak jako já se na nic jiného netěšil, než že půjde do práce, tak v penzi nemohl bez hradla žít, a tak si ve sběru koupil starý hradlo ze zrušené stanice v pohraničí, odvezl si je na svou zahradu a postavil si boudu a do ní dal to samé hradlo, v jakém sloužil, a že měl kamarády strojvedoucí, taky na penzi, tak koupili ze šrotu maličkou lokomotivu, kterou na hutích tahali muldy a pajvánky, lokomotivku značky Ohrenstein a Koppel, koupili ze šrotu i kolejničky a tři pajvánky, a ve staré zahradě mezi stromy vinuli koleje a každou sobotu a neděli zatopili v lokomotivě a pak jezdili s tou mašinou značky Ohrenstein a Koppel a vozili odpoledne děti a potom k večeru pili pivo a zpívali a vozili se sami přiočili v pajvánkách anebo stáli všichni na lokomotivě, vypadala ta lokomotiva s nimi jako socha říčního boha Nilu, ležící figura nahého krasavce posázená figurkama... Tak někdy jsem šel za strýcem a hledal jsem místo, kam bych postavil i já ten svůj pres. A zatím se už stmívalo a mašinka už se světly se drala do zatáček mezi starými jabloněmi a hrušněmi, můj strýc seděl v hradle a přehazoval výhybky, viděl jsem ho, jak je nadšený, a jako mašinka Ohrenstein a Koppel je můj strýc taky pod parou, sem tam se zablyštl tuplák z aluminiového plechu a já jsem se procházel křikem a jásotem dětí a penzistů a nikdo mne nepozval, abych šel dál, a nikdo se mne nezeptal, zdali mám chuť se napít, tak všichni byli zcizeni do svých her, které nebyly ničím jiným než pokračováním práce, kterou měli celý život rádi, a já jsem tak krácel, jako Kain jsem si nesl svoje znamení na čele, tak za hodinku